

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej P., so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou F., so sídlom v B., IČO: X., proti povinnej T. S., t. č. N., zastúpenej opatrovníkom G., zamestnancom Okresného súdu Zvolen, o vymoženie 276 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 17 Er 388/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. novembra 2012 sp. zn. 1 CoE 519/2012, takto

r o z h o d o l :

Návrh na prerušenie konania z a m i e t a .

Dovolanie o d m i e t a .

Povinnej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Lučenec poverením z 1. júna 2011, číslo X. poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na vymoženie 276 € s príslušenstvom v zmysle ustanovenia § 45 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu, zriadeného zriaďovateľom S., so sídlom v B. 8, IČO: X., z 26. januára 2011, sp. zn.: SR 13229/10.

Následne Okresný súd Lučenec uznesením z 23. júla 2012, č. k. 17 Er 388/2011-41 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. Vychádzal zo zistenia, že oprávnená a povinná uzavreli zmluvu o úvere, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu. Dospel k záveru, že v danom prípade treba preto aplikovať právnu úpravu obsiahnutú v ustanoveniach § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Rozhodcovská doložka, ktorá bola súčasťou formulárovej zmluvy o úvere, nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná

a vytvorila v neprospech spotrebiteľa nerovnováhu práv a povinností účastníkov spotrebiteľskej zmluvy aj z toho dôvodu, že spotrebiteľovi nebola daná možnosť uskutočniť konanie na súde v mieste jeho bydliska. Rozhodcovská doložka v zmluve o úvere bola v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou a ako taká bola už od počiatku neplatnou v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvárania zmluvy. Rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom bol exekučný titul, sa teda uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie. Na základe týchto skutočností súd v zmysle § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 29. novembra 2012, sp. zn. 1 CoE 519/2012 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení uviedol, že z hľadiska ochrany spotrebiteľa nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou doložkou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti ako najvhodnejší spôsob rozhodovania sporu. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým všeobecným obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Takto formulovaná rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a ako taká je teda v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená. Dovolanie podala prostredníctvom podaní doručených na exekučný súd 11. februára 2013 a podaním adresovaným Najvyššiemu súdu SR 9. augusta 2013. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Taktiež navrhla, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia, a aby konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré bližšie v dovolaní špecifikovala. Z obsahu podaní vyplýva, že svoje dovolanie odôvodnila ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. a/ O. s. p., že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ustanovením § 237 písm. d/ O. s. p., že v tejto veci sa už právoplatne rozhodlo, ustanovením § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,

ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p., že jej súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, keď súdy nevytýčili pojednávanie, hoci tak boli povinné urobiť (§ 57 ods. 5 /zrejme v znení účinnom do 31.12.2012/, § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p. ustanovením § 237 písm. g/ O. s. p., že súd bol nesprávne obsadený, ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie, a ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Svoju argumentáciu podrobne a rozsiahlo v dovolaní rozvinula. K uvedeným dôvodom dovolania uviedla, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve uzatvorenej medzi oprávnenou a povinnou. Podľa dovolateľky odvolací súd sa odvoláva na nekonkrétne ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS a vnútroštátne právne normy, ktoré upravujú režim spotrebiteľských zmlúv. Takéto právne posúdenie trpí základnými vadami svojej nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti, čím porušuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Podľa názoru dovolateľky, závery odvolacieho súdu, že rozhodcovská doložka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán ku škode spotrebiteľa, že žaloby, ktorých cieľom je uspokojenie nárokov z úverových zmlúv podáva v zásade len veriteľ úverového vzťahu na ním zvolený rozhodcovský súd, a že spotrebiteľ si len s ťažkosťou mohol byť vedomý následkov uzavretia rozhodcovskej doložky, a preto vzhľadom na jeho úroveň informovanosti a vyjednávaciu silu nemožno spravodlivo požadovať, aby porozumel jej významu, nie sú zdôvodnené a preukázané, predstavujú nepreukázanú domnienku súdu, ktorá nemá základ v právnych a skutkových súvislostiach. Uviedla, že podľa právnej doktríny smernica nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie, pretože je adresovaná iba členským štátom a nie všetkým fyzickým osobám. Podľa dovolateľky, ak bola smernica prebratá do slovenského právneho poriadku správne a včas, je nutné aplikovať slovenskú právnu úpravu. V zmysle rozsudku Súdneho dvora EÚ z 26. februára 1986, Marshall, samotná smernica nemôže ukladať povinnosti jednotlivcovi, takže sa na ňu nemožno odvolávať. Súd prvého stupňa ani odvolací súd sa podľa oprávnenej nevyporiadali najmä s judikatúrou Súdneho dvora EÚ a nezdôvodnili, prečo priamo aplikovali ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS. Smernica podľa dovolateľky nepovažuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprimerané a opačné závery oboch súdov sú ich nepreukázanou domnienkou. Ďalej dovolateľka poukázala na znenie smernice Rady 93/13/EHS ustanovení ods. 1 písm. q/ jej prílohy v slovenskom, anglickom, českom,

poľskom, nemeckom, a francúzskom jazyku a uviedla, že ustanovenie slovenskej verzie uvedeného ustanovenia smernice je nesprávne. Text únievého predpisu je potrebné skúmať vo všetkých jeho úradných jazykových verziách a vziať do úvahy skutočný úmysel zákonodarcu a cieľ samotného predpisu. Pokiaľ je výklad ustanovenia práva Únie v jednotlivých jazykových verziách odlišný, musí byť toto ustanovenie vykladané podľa všeobecného významu a cieľa právnej úpravy, ktorej je súčasťou. Ďalej podľa dovolateľky sa súd nijako nevysporiadal s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS a nijako nezodôvodnil, prečo považuje rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku v Zmluve o úvere. Dovolateľka má za to, že v danom prípade je nutné požiadať, spolu s inými ustanoveniami o výklad pojmu „neprijateľná zmluvná podmienka“ v kontexte tohto sporu Súdny dvor Európskej únie. Ďalej uviedla, že súd svojím postupom odňal oprávnenej ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, keď v súdnom konaní nerozhodol o návrhu oprávnenej na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ a neumožnil jej tak uplatňovať právne argumenty na podporu svojej pozície. Rozhodnutie odvolacieho súdu je neodôvodnené, a preto vôbec nie je zřejmé, akou úvahou súd dospel jednoznačne a nepochybné k tomu, že návrhom oprávnenej sa netreba zaoberať. K vade konania podľa § 237 písm. g/ O. s. p., že súd bol nesprávne obsadený, dovolateľka poukázala na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 206/08, v zmysle ktorého zákonným sudcom vo veci začatej pred vnútroštátnym súdom nie je len sudca určený rozvrhom práce, ale komunitárny sudca, lebo jeho povinnosť rozhodnúť o otázkach interpretácie komunitárneho práva je súčasne aj jeho oprávnením. Ak sa v spore v konaní pred vnútroštátnym súdom nepodielal svojím výkladom práva spoločenstva komunitárny sudca, hoci tento výklad bol nevyhnutný na rozhodnutie vo veci samej, potom vnútroštátny súd bol v tejto časti konania pred ním nesprávne obsadený. Uviedla, že exekučný súd neumožnil účastníkom exekučného konania kontradiktórne konanie, v ktorom by mohli uplatňovať svoje stanoviská k skutkovým a právnym otázkam, nemala možnosť vyjadriť sa k argumentácii povinnej s cieľom ovplyvniť súdne rozhodnutie. V súvislosti s výkladom a aplikáciou práva poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 140/1993, IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/2004 a uviedla, že súčasťou práva na súdnu ochranu je aj právo na ústavne súladný výklad právnej normy. Poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ z 21.2.2013 C – 472/11 Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Csipai, Viktória Csipai (ktorého podstatné časti aj citovala), a v súvislosti s rozhodcovskými doložkami aj na rozsudky Spolkového súdneho dvora z 13.1.2005, III ZR 265/03 a z 19.5.2011, III ZR 16/2011 a Ústavného súdu ČR z 11.10.2012, IV ÚS 1281/2012, z 5.10.2011, II ÚS 3057/2010 a napokon aj na rozhodnutie

veľkého senátu občianskoprávneho a obchodného kolégia NS ČR z 31.7.2008, sp. zn. 32 Cdo 2282/2008, ktoré v zásade považujú rozhodcovské doložky za prijateľné podmienky.

Povinná, ani súdny exekútor sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadrili.

*Najvyšší súd SR predovšetkým nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti (dovolaním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 243 O. s. p. V rámci následného skúmania dôvodnosti návrhu oprávnenej na prerušenie konania dospel k záveru, že v predmetnej veci **nie je daný ani dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s ustanovením § 243c O. s. p.***

V tejto súvislosti treba uviesť, že konanie pred súdnym dvorom o predbežnej otázke má povahu osobitného nespоровého a medzitýmneho konania, v ktorom súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o výklade zakladajúcich zmlúv Európskej únie, o platnosti a výklade aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie, výklade štatútov orgánov zriadených aktom Rady Európskeho spoločenstva. Toto konanie je inštitútom pôsobiacim v záujme integrácie a zachovania jednoty európskeho práva, pretože súdny dvor v ňom vydáva rozhodnutia o určitých čiastkových otázkach výkladu a platnosti komunitárneho práva, ktoré je potrebné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu vo veci samej.

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru (rozhodol), že požiada súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke, lebo je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu súdnemu dvoru na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenie zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva a návrhu účastníka na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. nevyhovie, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá (v takom prípade) procesné vady konania ani v zmysle § 237 písm. f/, ani v zmysle písm. g/ O. s. p.

Vyriešenie právnych otázok nastolených dovolateľkou v tomto konaní patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho rozhodnutia súdneho dvora. Zo spisu vyplýva, že súdy nižších stupňov neinterpretovali právne normy komunitárneho práva, ktorých výkladu sa dovolateľka domáhala. Postup odvolacieho súdu, ktorý neprerušil konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a nepredložil na posúdenie súdnemu dvoru prejudiciálne otázky predložené oprávnenou, nebol preto v rozpore so zákonom. Aj podľa názoru najvyššieho súdu, zhodného s názorom odvolacieho súdu, nebola otázka výkladu komunitárneho práva pre riešenie daného prípadu rozhodujúca.

*Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že **dovolanie** podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O. s. p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť a dospel k záveru, že dovolanie v predmetnej veci nie je prípustné.*

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Keďže v prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, jeho prípustnosť bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 239 O. s. p.

*Uznesenie odvolacieho súdu v predmetnej veci však nemožno podriaďiť pod žiaden dôvod prípustnosti vyplývajúci z ustanovenia § 239 O. s. p., lebo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa nezmenil, ale ho potvrdil a nerozhodoval ani vo veci postúpenia návrhu **Súdnemu dvoru Európskych spoločenských súdov** (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Rovnako odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení **prípustnosť dovolania nevyslovil a nejde o potvrdzujúce uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky** (§ 239 ods. 1 písm. a/, písm. b/ O. s. p., ods. 2 písm. a/, písm. b/, písm. c/ O. s. p.). Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. nie je prípustné.*

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/ a c/ O. s. p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Dovolanie teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné.

Právomoc súdu je upravená v ust. § 7 a § 8 Občianskeho súdneho poriadku; jej nedostatok sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má za následok zastavenie súdneho konania, prípadne aj postúpenie veci inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

*Dovolateľka v predmetnej veci vadu konania podľa ustanovenia § 237 písm. a/ O. s. p. nevyvodzovala z toho, že súdy vôbec nemali právomoc konať a rozhodovať. Ich právomoc v exekučnom konaní nepopierala. Namietala, že súdy sa nesprávnou a ústavne nesúladnou interpretáciou § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a ust. § 45 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní postavili do pozície orgánu vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu, metódou, ktorá v rámci zverenej právomoci ako exekučným súdom neprináleží. Z uvedeného je zrejmé, že **dovolateľka namietala nesprávnu***

aplikáciu a výklad zákona č. 233/1995 Z. z. a Zákona o rozhodcovskom konaní, resp. namietala nesprávne právne posúdenie veci. Za týchto okolností dovolací súd dospel k záveru, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci, keď napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona (napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku). Námietka dovolateľky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p. preto nie je dôvodná.

*Pokiaľ ide o (dovolateľkou namietanú) existenciu prekážky *rei iudicatae* (§ 237 písm. d/ O. s. p.), tiež patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k jeho zastaveniu. Nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať a rozhodnúť tá istá vec, pričom o tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav (vymedzený žalobným petitom) vyplýva z rovnakých skutočných tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná táto prekážka nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania; je daná aj vtedy, ak určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne či neúplne. Z hľadiska totožnosti účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singularnej sukcesie.*

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávnenej P. so sídlom v B., proti povinnej T. S., t. č. N., o vymoženie 276 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 17 Er 388/2011, na základe rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom (zriadeným zriaďovateľom S. so sídlom v B. 8) z 26. januára 2011, sp. zn. SR 13229/10 nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené dovolateľkou vytýkaná vada podľa § 237 písm. d/ O. s. p. konanie nezačala.

Konanie nie je začaté ani vadou v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O. s. p., lebo v predmetnej veci nebol zistený nedostatok návrhu na začatie konania (ako ďalšej podmienky

konania, nedostatok ktorej vedie k zastaveniu konania). Exekučný súd totiž v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorej bol povinný rozhodnúť do 15 dní od jej doručenia (§ 44 Exekučného poriadku). V tomto prípade z určujúceho – obsahového – hľadiska (§ 41 ods. 2 O. s. p.) zo strany oprávnenej ani nejde o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O. s. p., ale o **námietku inú**, ktorú oprávnená uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

O odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) ako o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania ide v prípade nesprávneho postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým (postupom) sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania, ktoré mu priznáva platná právna úprava za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolateľka konkrétne namietala porušenie jej práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Obsah práva na spravodlivý súdny proces v zmysle uvedených článkov nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces však **nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi**, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a rovnako **neznamená ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný**, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva **nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom**, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

K odňatiu možnosti oprávnenej pred súdom konať a k porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd malo (podľa jej názoru) dôjsť tým, že súd prvého stupňa exekučné konanie zastavil, hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky.

Dovolací sú dospel k záveru, že v predmetnej veci odvolací súd i exekučný súd správne posúdili splnenie podmienok pre zastavenie exekučného konania (po predchádzajúcom vydaní poverenia na vykonanie exekúcie).

Pokiaľ oprávnená v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky).

*Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t. j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ktorým je právny vzťah založený právnou skutočnosťou - spotrebiteľskou zmluvou) **súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom a v danom prípade aj s ust. § 45 ods. 1 a ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní.** V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že vyššie uvedené závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (uznesenie z 10. októbra 2012, sp. zn.: 6 Cdo 105/2011).*

Takéto oprávnenie má exekučný súd aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní. V prípade zisteného nedostatku v tomto smere je exekučný súd oprávnený konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd naplňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 18. septembra 2012, sp. zn.: 5 Cdo 230/2011.

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech

povinného. V podrobnostiach sa dovolací súd stotožňuje so závermi odvolacieho súdu a súdu exekučného a v podrobnostiach na ne poukazuje.

Ani ďalšia námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je dôvodná. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

K povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie sa rovnako vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ustanovení § 157 ods. 2 O. s. p., v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 O. s. p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

V predmetnej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti

napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Taktiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami oprávnenej uvedeními v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávnenej. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p., v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že dovolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávnenej.

Oprávnená v dovolaní tiež namietala, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a bez jej účasti. Rovnako im vytýka, že v súvislosti s tým jej znemožnili vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či je exekučný titul formálne a materiálne vykonateľný. Exekučný súd v tomto štádiu (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku) vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu, nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.) – postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či daný exekučný titul je formálne a materiálne vykonateľný, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Pokiaľ pre záver o tom, či určité rozhodnutie je alebo nie je vykonateľný exekučný titul môže dospieť exekučný súd pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku aj len na základe údajov vyplývajúcich zo spisu, obdobne, teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného, môže dospieť k tomuto záveru aj v neskorších štádiách exekučného konania.

*Za týchto okolností **nemožno vyvodit' záver, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.***

K odňatiu možnosti oprávnenej konať pred súdom nedošlo ani údajným porušením zásady kontradiktórnosti ako základnej súčasti práva na spravodlivý proces. Táto zásada znamená, že obom stranám konania musí byť daná možnosť zoznámiť sa so stanoviskami a dôkazmi predloženými súdu s cieľom ovplyvniť jeho rozhodnutie – či už protistranou alebo na konaní nezúčastneným subjektom, od ktorého si prípadne súd takéto vyjadrenie alebo dôkaz mohol vyžiadať – a vyjadriť sa k nim (porovnaj Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 740). Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka vydaného Vedou, vydavateľstvom Slovenskej akadémie vied, Bratislava 2011 (2. zv), kontradiktórnosť je prenos dôkazného bremena zo súdu na účastníkov sporu, resp. rokovací spôsob súdneho procesu. Právo na kontradiktórny proces nemá absolútny charakter a jeho rozsah sa môže líšiť najmä v závislosti na zvláštnostiach daného konania. Nebráni súdu, aby od tohto pravidla v záujme procesnej ekonómie upustil, ak je zrejmé, že nezoznámenie účastníka konania napr. so stanoviskom iných účastníkov nemôže mať akýkoľvek vplyv na výsledok konania pred nimi.

*Ak za porušenie zásady kontradiktórnosti by mal byť považovaný aj procesný postup exekučného súdu spočívajúci v tom, že po vyžiadaní si príslušnej zmluvy od oprávnenej, neoboznámil tohto účastníka exekučného konania so svojim stanoviskom o neplatnosti rozhodcovskej doložky obsiahnutej v tejto zmluve, potom (za situácie, že platné právo **pripúšťa proti rozhodnutiu exekučného súdu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, resp. proti rozhodnutiu o zastavení exekúcie odvolanie) treba tento nedostatok považovať za zhojený možnosťou oprávnenej vyjadriť svoje námietky ku skutkovým zisteniam exekučného súdu (vyvodeným z ním predloženého listinného dôkazu) a k právnym záverom z toho vyplývajúcim, v podanom odvolaní. Iný názor, vychádzajúci z nemožnosti zhojenia uvedeného nedostatku inak než zrušením rozhodnutí***

odvolacieho a exekučného súdu a vrátením veci na opätovné rozhodnutie, by odporoval zásade efektivity konania, pretože zrušenie rozhodnutí by zbytočne zvyšovalo náklady účastníkov konania ako aj náklady na výkon súdnictva, a tým by bolo aj v rozpore s jedným zo základných princípov právneho štátu, ktorým je princíp racionality.

V preskúmvanej veci oprávnená možnosť podať odvolanie proti uzneseniu exekučného súdu o zastavení exekúcie aj využila a v podanom opravnom prostriedku vyjadrila, okrem iného, aj svoj nesúhlas s právnymi závermi exekučného súdu.

Osobitne k námietke oprávnenej, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, najvyšší súd konštatuje, že zákonom č. 230/2012 Z. z. účinným od 9. augusta 2012 (zákon bol účinný do 31. decembra 2012) bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ustanovenie § 57 Exekučného poriadku doplnil o ods. 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. Dovolateľka namietala, že pokiaľ súd prvého stupňa v danom prípade vyhlásil exekúciu za neprípustnú a následne ju zastavil, mal postupovať podľa uvedeného ustanovenia. Tvrdenie dovolateľky je však mylné. Súd prvého stupňa nemohol postupovať podľa uvedeného ustanovenia, nakoľko v danom prípade exekúciu zastavil uznesením z 23. júla 2012 a uvedené ustanovenie nadobudlo účinnosť až od 9. augusta 2012. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p., ak o odvolaní oprávnenej rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ostatných dvoch dôvodov v zmysle písm. b/ a c/ uvedeného ustanovenia, pre ktoré predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie; nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu.

Ani námietka dovolateľky spočívajúca v tom, že (v danom prípade) rozhodol nesprávne obsadený súd v zmysle § 237 písm. g/ O. s. p. nie je dôvodná.

K tejto námietke dovolateľka poukázala na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 206/08, v zmysle ktorého zákonným sudcom vo veci začatej pred vnútroštátnym súdom nie je len sudca určený rozvrhom práce, ale komunitárny sudca, lebo jeho povinnosť rozhodnúť o otázkach interpretácie komunitárneho práva je súčasne aj jeho oprávnením. Ak sa v spore v konaní pred vnútroštátnym súdom nepodielal svojím výkladom práva

spoločenstva komunitárny sudca, hoci tento výklad bol nevyhnutný na rozhodnutie vo veci samej, potom vnútroštátny súd bol v tejto časti konania pred ním nesprávne obsadený.

Právne závery vyplývajúce z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 206/08 (na ktoré dovolateľka poukazovala) nemožno na daný prípad aplikovať. Totiž, súd prvého stupňa a rovnako aj odvolací súd neboli povinné konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a požiadať Súdny dvor Európskej únie o výklad práva európskeho spoločenstva – komunitárneho práva. Dovolací súd k tejto námietke oprávnenej poukazuje na svoje odôvodnenie (vo veci sp. zn. 3 Cdo 118/2012) týkajúce sa (okrem iného) aj zamietnutia návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že **konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci** treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o **nesprávnom právnom posúdení veci** (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.); treba pod ním rozumieť činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Keďže prípustnosť dovolania oprávnenej nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O. s. p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie **odmietol** podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

*V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov **dovolacieho konania** proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., § 142 ods. 1). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že v dovolacom konaní mu žiadne trovy nevznikli.*

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

***P o u č e n i e :** Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.*

V Bratislave 10. apríla 2014

***JUDr. Daniela Š v e c o v á, v. r.**
predsedníčka senátu*

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

